

Śrī Puruṣa Sūkta Mantra Bhagavat Pūja Vidhi

(Transliterated from original Gaudīya Maṭha Arcana Paddhati 1935
by Gaura Keśava dāsa, for more info email: gregjay@softhome.net)

1. om̄ sahasraśīrṣā puruṣaḥ sahasrākṣaḥ sahasrapāt |
sa bhūmim viśvato vṛtvā'tyatiṣṭhaddaśāṅgulam || iti āsanam ||
2. om̄ puruṣa evedaṁ sarvam yadbhūtam yacca bhavyam |
utāmr̄tatvasyeśāno yad annenātirohati || iti svāgatam ||
3. om̄ etāvān asya mahimā'to jyāyāṁśca puruṣaḥ |
pādo'sya viśvā bhūtāni tripād asyāmr̄tam divi || iti pādyam ||
4. om̄ tripād ūrdhvā udait puruṣaḥ pādo'sye hābhavat punah |
tato viśvaḥ vyakrāmat sāśanā'naśane abhi || iti arghyam ||
5. om̄ tasmāt virāḍ ajāyata virājo adhi pūruṣaḥ |
sa jāto atyaricyata paścād bhūmim atho puraḥ || iti ācamanīyam ||
6. om̄ tasmāt yajñāt sarvahutaḥ saṁbhṛtaṁ pṛṣadājyam |
paśūṁstāṁścakre vāyavyān āranyā grāmyāśca ye || iti madhuparkaḥ ||
7. om̄ tasmāt yajñāt sarvahutaḥ r̄caḥ sāmāni ja jñire |
chandāṁsi ja jñire tasmāt ya justasmād ajāyata || iti snānam ||
8. om̄ tasmād aśvā ajāyanta ye ke cobhayādataḥ |
gāvo ha ja jñire tasmāt jātā ajā vayaḥ || iti vastram ||
9. om̄ tam yajñām barhiṣi praukṣan puruṣām jātamagrataḥ |
tena devā ayajanta sādhyā r̄ṣayaśca ye || iti yajñasūtram ||
10. om̄ yat puruṣām vyadadhuḥ katidhā vyakalpayan |
mukhaiḥ kim asya kau bāhū kā ūru pādā ucyete || iti alaṅkāraḥ ||
11. om̄ brāhmaṇo'sya mukham āśīd bāhū rājanyaḥ kṛtaḥ |
ūruḥ tad asya yad vaiṣyaḥ padbhyām śūdro ajāyata || iti gandhaḥ ||
12. om̄ candramā manaso jātaścakṣoḥ sūryo ajāyata |
mukhād indraścāgniśca prāṇād vāyurajāyata || iti puṣpam ||
13. om̄ nābhyā āśīd antarikṣām śīrṣṇodyauḥ samavarttata |
padbhyām bhūmirdiśaḥ śrotrāt tathā lokām akalpayan || iti dhūpaḥ ||
14. om̄ yat puruṣeṇa haviṣā devā yajñām atanvata |
vasanto asyāśīdājyaṁ grīṣma idhmaḥ śarad haviḥ || iti dīpah ||
15. om̄ saptāsyāsan paridhayastrīḥ sapta samidhaḥ kṛtāḥ |
devā yad yajñām tanvānā abadhnan puruṣām paśum || iti naivedyam ||
16. om̄ yajñena yajñām ayajanta devāstāni dharmāṇi prathamānyāsan |
te ha nākām mahimānaḥ sacanta yatra pūrve sādhyāḥ santi devāḥ || iti namaskāra ||